

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในทุกองค์กรย่อมมีผู้บริหารหรือผู้จัดการระดับต่างๆ ตามโครงสร้างการบริหารองค์การทำหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ภายในองค์การตั้งแต่วิธีการดำเนินงานจนถึงระดับสูงสุดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ การดำเนินงานให้เป็นไปด้วยความราบรื่น รวดเร็ว เรียบร้อย และคุ้มค่าก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ประหยัดสุด ผู้บริหารถือว่าเป็นผู้นำที่มีอำนาจ และใช้อำนาจหรือแสดงภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับเหตุผล กลุ่มคน ให้ถูกต้องกับลักษณะงานในสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอำนาจอย่างเป็นทางการหรืออำนาจโดยตำแหน่ง หรืออำนาจอย่างไม่เป็นทางการซึ่งเรียกว่าอำนาจแฝงที่มาจากแหล่งต่างๆ อาทิ อำนาจการให้โทษ อำนาจการให้โทษ อำนาจอันชอบธรรม ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับสิทธิอำนาจหรืออำนาจโดยตำแหน่ง อำนาจอ้างอิงอำนาจร่วมปรึกษาหารือ อำนาจความเชี่ยวชาญ อำนาจประสานประโยชน์เบื้องต้นและอำนาจประสานประโยชน์กับเครือข่าย □

ผู้บริหารสมัยใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์ภายใต้กระแสความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรม บุคลิกลักษณะทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม และความรู้สึกต่าง ๆ ที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน ปรับปรุงและพัฒนางานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย หรือเป็นไปในทิศทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมขององค์การ บนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีความสุขและพึงพอใจด้วยกันทุกฝ่าย คุณธรรมจริยธรรม จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการอบรมบ่มเพาะกันมาเป็นเวลาอันยาวนานและสถาบันที่จะอบรมบ่มเพาะคุณธรรมจริยธรรมได้ดีที่สุดนั้นคือวัด ซึ่งมีพระภิกษุสงฆ์สามเณรเป็นผู้แนะนำพร่ำสอน และเป็นผู้ทำให้ดูเป็นแบบอย่างที่ดีมาทุกยุคทุกสมัย วัดจึงเป็นองค์กรทางศาสนาที่เป็นพื้นฐานทางสังคม ซึ่งได้ทำหน้าที่ในการวางรากฐานความเจริญให้แก่สังคมมาโดยตลอด เพราะได้ช่วยส่งเสริมความเป็นปึกแผ่นมั่นคง มุ่งเน้นการเอื้ออารีและความสมัครสมานสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคน

□ สุวัฒน์ ช่างเหล็ก, การใช้อำนาจของผู้บริหารองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : สยามการย์, ๒๕๔๐), หน้า ๕๕-๕๗.

ในสังคมตั้งแต่สังคมเล็กคือ ครอบครัวจนกระทั่งถึงสังคมใหญ่ เช่น หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ประเทศชาติมาเป็นเวลาช้านาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน □

ความสำเร็จของวัดในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นที่ยอมรับของ ประชาชนย่อมขึ้นอยู่กับการบริหาร หมู่คณะหรือการปกครองดูแล ตลอดทั้งการแนะนำสั่งสอนอบรมพระภิกษุ-สามเณรและคฤหัสถ์ที่อยู่ พำนักในวัด ให้ประพฤติอยู่ในพระธรรมวินัย ปฏิบัติตนตามกฎหมายบ้านเมืองข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งและประกาศของมหาเถรสมาคม ซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดของคณะสงฆ์ไทย และผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน การบริหารหมู่คณะ เป็นหัวหน้าสงฆ์ในวัดก็คือ “เจ้าอาวาส” นั่นเอง □ เจ้าอาวาสจึงมีบทบาทในการ เป็นผู้นำระดับท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดกับชาวบ้านมาก ชาวบ้านจะให้ความเคารพยกย่องว่าพระสงฆ์ เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณของชาวบ้านทุกหมู่เหล่า เพราะผู้ที่จะเป็นเจ้าอาวาสได้นั้นต้องมีพรรษา ๕ ขึ้นไปเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สมควรแก่ตำแหน่ง มีความประพฤติเรียบร้อยตามพระธรรมวินัย มีศีลาจารวัตรที่น่ายกย่องเลื่อมใส เป็นผู้ทรงเกียรติคุณเป็นที่เคารพนับถือของบรรพชิตและคฤหัสถ์ใน ท้องถิ่นนั้น

การควบคุมดูแลแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าอาวาส เป็นหน้าที่ของ พระสังฆาธิการในระดับสูงขึ้นไปได้แก่ “เจ้าคณะตำบล” เจ้าคณะตำบลจะได้รับการคัดเลือกมาจาก เจ้าอาวาสที่มีความรู้ความสามารถ มีผลงานการป กครองที่ดีเด่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสใน ตำบลนั้นมาแล้วไม่ต่ำกว่า ๔ ปี หรือเป็นพระภิกษุที่มีสมณศักดิ์หรือเป็นคณาจารย์เป็นเปรียญธรรม หรือเป็นนักธรรมชั้นเอกและมีสำนักอยู่ในเขตอำเภอนั้น □ เจ้าคณะตำบลเป็นผู้มีบทบาทอันสำคัญยิ่งต่อ การบริหารคณะสงฆ์ เพราะเจ้าคณะตำบลแทบทุกตำบลจะต้องเป็นพระอุปัชฌาย์ ซึ่งมีภาระหน้าที่ใน การบรรพชาอุปสมบทแก่กุลบุตรในพระพุทธศาสนา ต้องทำหน้าที่คัดเลือกจัดสรรบุคคลที่จะเข้ามา บวชเป็นพระภิกษุและสามเณร ว่าบุคคลนั้นเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนถูกต้องตามพระธรรมวินัย หรือไม่ ฉะนั้นตำแหน่งหน้าที่ของพระอุปัชฌาย์จึงถือได้ว่าเป็นตำแหน่งที่มีเกียรติและศักดิ์ศรีอันสูงสุด ที่พระพุทธองค์ทรงประทานไว้ให้แก่พระภิกษุ ถ้าได้พระอุปัชฌาย์ที่ดีก็จะเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของ พระพุทธศาสนา เป็นเหตุนำมาซึ่งความศรัทธาเลื่อมใสของปวงประชาชนคนทั่วไปทั้งใกล้และไกล พระพุทธศาสนาก็จะเจริญรุ่งเรืองวัฒนาถาวรสืบต่อไปชั่วกาลนาน แต่ถ้าได้พระอุปัชฌาย์ที่ไม่ดีมาทำ หน้าที่บริหารกิจการคณะสงฆ์ ก็อาจชักพาให้พระพุทธศาสนาต้องมัวหมองไม่แผ่ไพศาลเพราะไม่เป็นที่ตั้ง แห่งความศรัทธาเลื่อมใสของมหาสาธุชนคนทั่วไปได้

□ ณรงค์ เส้งประชา, มนุษย์กับสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๓๕) หน้า ๗.

□ พระมหาเสริมชัย ชยมงคล, การบริหารวัด กรุงเทพมหานคร : วิชนอาร์ต คอร์ปอเรชั่น, ๒๕๓๕, หน้า ๕

□ กรมการศาสนา, หนังสือคู่มือพระสังฆาธิการ ว่าด้วยพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบและคำสั่งของคณะ สงฆ์, (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา, ๒๕๔๒), หน้า ๑๓.

เจ้าคณะตำบลนอกจากจะเป็นพระอุปัชฌาย์แล้ว ยังจะต้องควบคุมดูแลและส่งเสริมรักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแพร่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ให้ดำเนินไปด้วยดี ช่วยระงับอธิกรณ์ วินิจฉัยการลงนิคมกรรม วินิจฉัยข้ออุทธรณ์ คำสั่ง หรือคำวินิจฉัย ชั้นเจ้าอาวาส แก้ไขข้อข้องใจของเจ้าอาวาสให้เป็นไปโดยชอบ ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าอาวาสและพระภิกษุสามเณรผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา หรือผู้อยู่ในเขตปกครองของตนและชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย รวมถึงการตรวจการประชุมของพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตนด้วย

งานของเจ้าคณะตำบลมีมาก ปัญหาและอุปสรรคก็ย่อมมีมากเป็นเงาตามตัว ทางการคณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมจึงอนุญาตให้เจ้าคณะตำบลมีพระเลขาการเพื่อรับสนองงานการคณะสงฆ์ขึ้นมา เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของเจ้าคณะตำบลลงไปบ้าง แม้กระนั้นทางคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐมก็ยังพบปัญหาการทำงาน ในด้านต่างๆ ของเจ้าคณะตำบลอยู่เป็นประจำ [□] เช่น ปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง ใช้เวลานานไม่ถูกต้อง มีภูมิปัญญาติดเกณฑ์ไม่อาจรับงานในยุคปัจจุบัน ปัญหาเรื่องการศึกษาของคณะสงฆ์ซึ่งไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ พระยังใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมยังไม่เป็น ไม่มีเอกภาพในการบังคับบัญชา ไม่มีการสนองตอบของผู้บังคับบัญชา ทำให้เกิดกลุ่มคณะจนควบคุมไม่ได้ พระรุ่นใหม่กับเถระผู้ใหญ่ที่มีอายุพรรษามาก เกิดความคิดขัดแย้งกันในการศึกษาทางโลก กับการศึกษาพระธรรมวินัยแบบดั้งเดิมหรือแม้แต่การจะคัดเลือกบุคคลเข้ารับตำแหน่งเป็นเจ้าคณะตำบล พระผู้ใหญ่กับพระรุ่นใหม่ก็ยังมีทัศนคติที่ขัดแย้งกันในหลายประเด็น และจากการสำรวจของศูนย์ประชาติ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหงร่วมกับคณะกรรมการบริหารส่วนตำบล ๙๒๒ คน ต่อพฤติกรรมของพระสงฆ์และแม่ชีในท้องถิ่น พบว่าปัญหามากที่สุดคือ พระสนใจในการประกอบพิธีกรรมมากกว่าปฏิบัติธรรม รองลงมาพระสงฆ์เรียไรเงินทองทรัพย์สินชาวบ้าน พระบางรูปไ้ห่วย หมอดู ทำพิธีทางไสยศาสตร์ สนับสนุนนักการเมือง มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมต่อสตรี เจ้าอาวาสเก็บเงินค่าทำศพในราคาแพง พระบางรูปกับชีบางคนมีความสัมพันธ์ไม่เหมาะสม เล่นหวยใต้ดิน เล่นการพนัน เล่นอินเทอร์เน็ต บางรูปเน้นการทำวัตถุมงคลไม่สนใจธรรมะ พระสงฆ์มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก เป็นต้น [□]

[□] พระศรีธรรมมาภรณ์ (ดำรง ทิฏฐิธมฺโม), การอบรมพระสังฆาธิการก่อนที่จะแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส ใน **จังหวัดนครราชสีมา ประจำปี ๒๕๕๕** , (นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา, ๒๕๕๕), หน้า ๓-๔.

[□] สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , **คุณลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของเยาวชนรุ่นใหม่** , (กรุงเทพมหานคร : สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , ๒๕๕๗), หน้า ๗๘-๘๖.

ผู้วิจัยในฐานะเป็นพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะตำบล มีความสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบล ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการตามกรอบที่ตั้งไว้ทั้ง ๔ ด้าน คือ ๑) ภาวะผู้นำ ๒) ความรู้ การศึกษาอบรม ๓) ข้อวัตรปฏิบัติ ๔) มนุษยสัมพันธ์ เพื่อจะได้ทราบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบล ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการนั้นว่าต้องการเจ้าคณะตำบลที่มีคุณลักษณะอย่างไรบ้าง มีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ควรจะต้องปรับปรุงแก้ไข หรือเพิ่มเติมให้เจ้าคณะตำบลที่มีอยู่มีความเหมาะสมในด้านใดบ้าง เพื่อเป็นสารสนเทศแก่เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะภาคจนถึงมหาเถรสมาคม จะได้ใช้เป็นแนวทางและเป็นข้อมูลในการคัดเลือกเจ้าคณะตำบล เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของเจ้าคณะตำบล ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณภาพแก่ประเทศชาติ และกิจการงานของพระพุทธศาสนาสืบต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐม

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐม

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลในจังหวัดนครปฐม

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐม ใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านภาวะผู้นำ ๒) ด้านความรู้ การศึกษาอบรม ๓) ด้านข้อวัตรปฏิบัติ และ ๔) ด้านมนุษยสัมพันธ์

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ๑) สถานภาพ ๒) อายุ ๓) ตำแหน่ง ๔) ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐม ใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านภาวะผู้นำ ๒) ด้านความรู้ การศึกษาอบรม ๓) ด้านข้อวัตรปฏิบัติ ๔) ด้านมนุษยสัมพันธ์

๑.๓.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐม ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จำนวน ๓๙๒ รูป แยกเป็นเจ้าอาวาส จำนวน ๑๙๖ รูปและพระเลขานุการ จำนวน ๑๙๖ รูป

๑.๓.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ เขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วยอำเภอเมืองนครปฐม มี ๔๑ วัด อำเภอกำแพงแสน มี ๓๗ วัด อำเภอดอนตูม มี ๑๘ วัด อำเภอสสามพราน มี ๒๔ วัด อำเภอนครชัยศรี มี ๓๖ วัด, อำเภอบางเลน มี ๓๘ วัด, อำเภอพุทธมณฑล มี ๖ วัด

๑.๓.๕ ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ๒๕๕๔ ถึง เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๑.๔ ปัญหาของการวิจัย

๑.๔.๑ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบล ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการเป็นอย่างไร

๑.๔.๒ ผลการเปรียบเทียบ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบล ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการแตกต่างกันหรือไม่

๑.๔.๓ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบล ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการมีอะไรบ้าง

๑.๕ สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ เจ้าอาวาสและพระเลขานุการ ที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลด้านภาวะผู้นำแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ เจ้าอาวาสและพระเลขานุการ ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลด้านความรู้ การศึกษาอบรม แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ เจ้าอาวาสและพระเลขานุการ ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลด้านข้อวัตรปฏิบัติ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ เจ้าอาวาสและพระเลขานุการที่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลด้านมนุษยสัมพันธ์ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลจากการเรียนรู้ประสบการณ์ ซึ่งอาจเกิดจากความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย เป็นในทางบวกหรือทางลบ ในการวิจัยนี้ หมายถึง ความเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณสมบัติ / ลักษณะประจำตัวของเจ้าคณะตำบลที่เจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐม ต้องการให้กระทำ หรือแสดงออกใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ภาวะผู้นำ ๒) ความรู้ การศึกษาอบรม ๓) ข้อวัตรปฏิบัติ และ ๔) มนุษยสัมพันธ์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบล หมายถึง คุณสมบัติของเจ้าคณะตำบลที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน ตาม ความคิดเห็น ของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐม ใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ภาวะผู้นำ ๒) ความรู้ การศึกษาอบรม ๓) ข้อวัตรปฏิบัติ ๔) มนุษยสัมพันธ์

ภาวะผู้นำ หมายถึง การใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่นในการสร้างสรรค์หรือปลูกฝังความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้ร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางที่ผู้นำหรือผู้บริหารต้องการ โดยผู้นำต้องมีความคิดก้าวไกล สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความมั่นใจในตนเอง ตัดสินใจและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดีมีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานและบุคลากรเสมอ เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ร่วมวางแผนและรับผิดชอบในการทำงานตามความสามารถ

ความรู้ การศึกษาอบรม หมายถึง ความรอบรู้ในพระพุทธศาสนา พระธรรมวินัย อรรถาธิบายที่ ตลอดจนกฎหมาย ประเพณี วัฒนธรรม และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการทำงาน ได้รับการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรมสมควรแก่ตำแหน่ง ได้รับการฝึกอบรมตนเองอยู่เสมอ และให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง

ข้อวัตรปฏิบัติ หมายถึง ความประพฤติ การปฏิบัติตามหลักกิจวัตร (กิจอันควรทำ) จริยวัตร (มารยาทอันควรประพฤติ) และวิธีวัตร (แบบอย่างที่ดี) ตามกรอบของพระธรรมวินัยและแบบธรรมเนียมประเพณี

มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การสื่อสารที่เหมาะสมกับบุคคลทั่วไปและคณะสงฆ์พุทธาและวางตนได้เหมาะสมตามสถานภาพ ช่วยเหลือแนะนำผู้อื่นเสมอ สามารถประสานงานกับคณะสงฆ์และ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือและสงเคราะห์ตามกำลังความสามารถมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนที่เกี่ยวข้อง

เจ้าคณะตำบล หมายถึง พระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะสงฆ์ให้ดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าคณะตำบลในจังหวัดนครปฐม พ.ศ. ๒๕๕๔ สังกัดมหานิกาย รวมถึงพระภิกษุที่รักษาการในตำแหน่งเจ้าคณะตำบลด้วย

เจ้าอาวาส หมายถึง พระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะสงฆ์ให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองวัดตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ในจังหวัดนครปฐม พ.ศ. ๒๕๕๔ สังกัดมหานิกายรวมไปถึงพระภิกษุที่รักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาสด้วย ทั้งนี้ไม่รวมเจ้าอาวาสที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าคณะตำบล

พระเลขานุการ หมายถึง พระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าคณะตำบลให้ดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการเจ้าคณะตำบลและพระภิกษุที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าคณะอำเภอให้ดำรงตำแหน่งเป็นเลขานุการเจ้าคณะอำเภอในจังหวัดนครปฐม พ.ศ. ๒๕๕๔ สังกัดมหานิกายรวมไปถึงพระภิกษุที่รักษาการในตำแหน่งพระเลขานุการเจ้าคณะอำเภอและเจ้าคณะตำบลด้วย

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐมทั้งโดยภาพรวมและเปรียบเทียบ

๑.๗.๒ ทำให้ทราบผล การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสและพระเลขานุการในจังหวัดนครปฐม

๑.๗.๓ ทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าคณะตำบลในจังหวัดนครปฐม

๑.๗.๔ ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเจ้าอาวาส